

28 Ιουλίου 2014

Δικαίωση των στρατηγικών επιλογών της ΚΕΟΣΟΕ για τη νέα ΚΑΠ – ωφελημένοι οι αμπελουργοί οινοσταφύλων από τις αποφάσεις του ΥΑΑΤ

Ήταν η Γενική Συνέλευση του Ιουνίου του 2008, όταν η ΚΕΟΣΟΕ έθεσε τους στόχους της βασισμένους σε τρεις άξονες πολιτικής, εν όψει της τότε αναθεώρησης της ΚΟΑ Οίνου, που εκφράστηκε με τη συμφωνία του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2008 και τον ΚΑΝ(ΕΚ) 479/08.

Οι **προτεραιότητες** για την οργάνωση, έθεσαν το κέντρο βάρους τότε, στον πρωτογενή τομέα μέσω των πολιτικών στόχων:

- 1. Αύξηση του διατιθέμενου προϋπολογισμού για τον ελληνικό αμπελοοικονομικό τομέα**
- 2. Μεταφοράς πόρων από το Έθνικό Πρόγραμμα Στήριξης (Εθνικό Φάκελο) στην πρωτογενή παραγωγή**
- 3. Σύνδεση της αμπελοκαλλιέργειας με το τρένο της ΚΑΠ**

Οι δυο πρώτοι στόχοι, με τη σύμφωνη γνώμη του τότε υπουργού ΥΑΑΤ κ. Α. Κοντού και τη μεταρρύθμιση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς Οίνου το 2008 επιτεύχθηκαν βαθμιαία έως το 2010. Ο προϋπολογισμός του τομέα αυξήθηκε από τα 14 εκ. € στα 24 εκ. € ετησίως έως το 2013 και για πρώτη φορά στα χρονικά δεδομένα οι καλλιεργητές σταφυλιών με προορισμό την οινοποίηση, από το 2010 και μετά γίνονται δικαιούχοι δικαιωμάτων Ενιαίας Ενίσχυσης, λαμβάνοντας στοχευμένα 43 € / στρέμμα. Η Ενιαία Ενίσχυση με συστηματικές προσπάθειες της ΚΕΟΣΟΕ «αποσπά» το σημαντικό ποσοστό του **66% του Εθνικού Φακέλου οίνου, καρπούμενη 16 από τα 24 εκ. € του συνόλου του προϋπολογισμού , για 330.000 περίπου στρέμματα.**

Το ΥΑΑΤ

υιοθετεί τις προτάσεις της ΚΕΟΣΟΕ για την επιλεξιμότητα στην Ενιαία Ενίσχυση των εκτάσεων άνω των 10 στρεμμάτων για την ηπειρωτική και άνω των τριών στρεμμάτων για τη νησιωτική Ελλάδα και μέχρι της ανώτερης έκτασης των 50 στρεμμάτων.

Όμως η σημαντικότερη εξέλιξη την εποχή εκείνη, είναι ότι τα οινάμπελα εντάσσονται στο καθεστώς της Ενιαίας Ενίσχυσης, γεγονός που αποτελεί **προπομπό της σύνδεσης των οινάμπελων με το οριζόντιο καθεστώς της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ)**, καθώς επίσης ότι γίνεται μια ουσιαστική παρέμβαση στη χώρα μας, ανακοπής της εγκατάλειψης αμπελουργικών εκτάσεων, αφού η Ενιαία Ενίσχυση αποτελεί πλέον συμπληρωματικό εισόδημα στο πενιχρό εισόδημα από την καλλιέργεια.

Η επόμενη κρίσιμη χρονικά καμπή για τον αμπελοοικονομικό τομέα της χώρας και την αμπελοκαλλιέργεια οινοσταφύλων, είναι ο Δεκέμβριος του 2012. Με δεδομένο το χρονικό σημείο αυτό η χώρα μας οφείλει να κοινοποιήσει στην Commission, εάν θα εντάξει τα οινάμπελα στο **οριζόντιο καθεστώς ενισχύσεων της ΚΑΠ μετά το 2015,**

απεντάσσοντας ταυτόχρονα το μέτρο της Ενιαίας Ενίσχυσης από το Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης του αμπελοοινικού τομέα (Εθνικό Φάκελο) και φυσικά την εκταμίευση του ποσού της Ενιαίας Ενίσχυσης των 16 εκ. €, υπέρ των άλλων μέτρων του Εθνικού Φακέλου.

Η βασική θέση της ΚΕΟΣΟΕ με τα στελέχη του ΥΑΑΤ μετά από διαβουλεύσεις γίνεται αυτονόητα αποδεκτή.

Για μια ακόμη χρονιά, το 2014, (αφού το Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης αφορά την περίοδο 2009-2013), γίνονται για τελευταία χρονιά δικαιούχοι Ενιαίας Ενίσχυσης από τον Εθνικό Φάκελο Οίνου οι αμπελουργοί και, από το 2015, οι καλλιεργητές οινοσταφύλων εντάσσονται στο οριζόντιο καθεστώς της Βασικής Ενίσχυσης της ΚΑΠ με ορίζοντα το 2020.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι σχεδόν καμία αξιολογή οινικά χώ ρα της ΕΕ, δεν «μεταφέρει» προϋπολογισμό από τις στρεμματικές ενισχύσεις άλλων προϊόντων της στα αμπέλια με οινοποιήσιμες ποικιλίες παρά μόνο η Ελλάδα. Άλλωστε ο αμπελοοινικός τομέας θα ήταν παράλογο να αντλεί πόρους από τον Εθνικό του Φάκελο, όταν χωρίς ουσιώδεις απώλειες για τα άλλα προϊόντα, μπορεί να αντλήσει πολλαπλάσιους πόρους από την ΚΑΠ.

Η ορθότητα των στοχευμένων πολιτικών της ΚΕΟΣΟΕ επισφραγίστηκε στις 25 Ιουλίου 2014, όταν ο νυν υπουργός ΑΑΤ παρουσίασε στη συνεδρίαση της Διάρκους Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής τις αποφάσεις για την εφαρμογή από το ελληνικό κράτος της νέας ΚΑΠ, που πρέπει να διαβιβασθούν στην Commission έως 31 Ιουλίου του 2014.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΥΑΑΤ που είναι κρίσιμες και για τον αμπελοοινικό τομέα αφού τα οινάμπελα πλέον διαθέτουν δικαιώματα ενίσχυσης:

Ορίζονται τρεις διακριτές περιφέρειες με αγρονομικά κριτήρια:

- **οι βοσκότοποι**
- **οι αροτραίες εκτάσεις και**
- **οι δενδρώ δεις στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι αμπελώ νες**

Από το 2012 η ΚΕΟΣΟΕ είτε μέσω Cora-Cogeca και αποδέκτη την Commission, είτε μέσω τεκμηριωμένων θέσεων προς το ΥΑΑΤ, θέτει στόχο να εξαιρεθούν τα οινάμπελα από το πρασίνισμα, αφού η καλλιέργεια διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά οικολογικής καλλιέργειας (διάβρωση εδαφών, συγκράτηση εδάφους – πεζούλες, πυροπροστασία, κλπ.) και με παράλληλη θέση ότι **δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθούν τα κριτήρια πρασινίσματος των αροτραίων καλλιεργειών** (όπως π.χ. διαφοροποίησης καλλιεργειών, αγρανάπαυσης, κλπ).

Πράγματι με τη θέσπιση των βασικών κανονισμών από την τριλογία (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο Υπουργών) τα οινάμπελα εξαιρούνται του πρασινίσματος και διασφαλίζουν 30% επιπλέον ενίσχυση επί της Βασικής Ενίσχυσης.

Ο διαχωρισμός των περιφερειών σε τρεις κατηγορίες που εντάσσει και τα οινάμπελα στις δενδρώδεις καλλιέργειες, σημαίνει ότι οι αμπελουργοί θα «χτίσουν» την στρεμματική ενίσχυσή τους με τη Βασική Ενίσχυση, που απορροφά το 54% του προϋπολογισμού του α' Πυλώνα (1.080 εκ. €) συν την ενίσχυση τουλάχιστον του πρασίνισματος 30% που απορροφά το 30% του προϋπολογισμού του α' Πυλώνα (600 εκ. €). Εάν συνυπολογίσουμε ότι πολλοί αμπελώνες βρίσκονται σε περιοχές με «φυσικούς περιορισμούς» αλλά και το ειδικό καθεστώς των νησιών του Αιγαίου, εκτιμούμε ότι **η τελική στρεμματική ενίσχυση θα είναι ουσιαστικά υψηλότερη από τη σημερινή καταβαλλόμενη, για όλους τους Έλληνες αμπελουργούς**

Σε γενικές γραμμές και χωρίς να είναι δυνατόν σήμερα να γίνει ακριβής προσδιορισμός της ενίσχυσης ανά στρέμμα σε ευρώ (εκτιμήσεις την προσδιορίζουν γύρω στα 65 € για την βασική ενίσχυση και το πρασίνισμα), η ορθότητα των στρατηγικών επιλογών της ΚΕΟΣΟΕ αντικατοπτρίζεται από την σύγκριση των συνολικών προϋπολογισμών για τον αμπελοοικονομικό τομέα, που συνοψίζονται ως εξής:

- **Προϋπολογισμός αμπελοοικονομικού τομέα (Εθνικού Φακέλου Οίνου) έως το 2014, 24 εκ. € με 16 εκ. € για το μέτρο της Ενιαίας Ενίσχυσης για εκτάσεις μόνο 330.000 στρεμμάτων**
- **Προϋπολογισμός αμπελοοικονομικού τομέα (Εθνικού Φακέλου Οίνου) μετά το 2015, 24 εκ. € χωρίς το μέτρο της Ενιαίας Ενίσχυσης**
- **Εκτιμώ μενες άμεσες ενισχύσεις οιναμπέλων (βασική + πρασίνισμα χωρίς την ενίσχυση φυσικών περιορισμών) βάσει νέας ΚΑΠ, περίπου 45 εκ. €, για 700.000 στρέμματα**

Είναι πλέον προφανές ότι με τις τελευταίες εξελίξεις δικαίως νεται η στρατηγική που ακολούθησε η ΚΕΟΣΟΕ την τελευταία πενταετία, αφού οι αμπελοκαλλιεργητές σταφυλιών με οινοποιήσιμες ποικιλίες αναβαθμίζουν την εισοδηματική τους θέση. Βέβαια δεν είναι ακριβής ακόμα η διαφορά ενίσχυσης με τις ομοειδείς καλλιέργειες επιτραπέζιων σταφυλιών, αλλά κυρίως σταφιδοποιίας, που ενδιαφέρουν άμεσα τον αμπελοοικονομικό τομέα.

Οι απόψεις αυτές, δεν συνιστούν συνολική αξιολόγηση των εθνικών αποφάσεων για την νέα ΚΑΠ, αφού περιορίζονται μόνο στο σκέλος της επίδρασής τους στο καθεστώς των άμεσων ενισχύσεων. Εξακολουθεί να αποτελεί κρίσιμο θέμα για τον αμπελοοικονομικό τομέα της χώρας, το νέο καθεστώς χορήγησης αδειών φύτευσης οιναμπέλων, εργαλείο που θα πρέπει να συμβάλλει σε διαρθρωτικές διορθώσεις στον τομέα.